

USLOVI ZA OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI DRUMSKOG PREVOZNIKA ZA ŠTETE NA POŠILJKAMA ROBE PRIMLJENIM NA PREVOZ U DRUMSKOM TRANSPORTU



DA BI BILO
JASNIJE



BITNA
DOKUMENTA



SKREĆEMO
VAM PAŽNJU



POSEBNO
VAŽNO



OSIGURANA
SUMA PREMIJA



Uvodne napomene

Član 1

- (1) Pojedini izrazi u ovim Uslovima za osiguranje od odgovornosti drumskog prevoznika za štete na pošiljkama robe primljenim na prevoz u drumskom transportu (u nastavku teksta: Uslovi) imaju sljedeća značenja:
1. **OSIGURAVAČ** – Generali Osiguranje Montenegro AD Podgorica s kojim je zaključen ugovor o osiguranju;
 2. **UGOVARNIK OSIGURANJA** – lice koje s osiguravačem zaključi ugovor o osiguranju;
 3. **OSIGURANIK** – drumski prevoznik, koji je fizičko ili pravno lice registrovano u skladu sa propisima za vršenje djelatnosti drumskog prevoza;
 4. **KORISNIK OSIGURANJA** – lice koje je ovlašćeno za raspolaganje robom, koje ima pravo na naknadu štete, a to može biti pošiljalac ili primalac u skladu sa Zakonom o ugovorima o prevozu u drumskom saobraćaju i CMR konvencijom;
 5. **POŠILJALAC** – lice koje na osnovu ugovora o prevozu predaje robu na prevoz u mjestu otpreme;
 6. **PRIMALAC LICE** – ovlašćeno da u mjestu odredišta primi robu predatu na prevoz;
 7. **MJESTO OTPREME** – mjesto u kome započinje ugovoreni prevoz robe;
 8. **MJESTO ODREDIŠTA** – mjesto završetka ugovorenog prevoza robe;
 9. **PREMIJA** – iznos koji se plaća za osiguranje na osnovu ugovora o osiguranju;
 10. **POLISA** – isprava o zaključenom ugovoru o osiguranju;
 11. **SDR** (Special Drawing Rights – specijalna prava vučenja) – posebna obračunska jedinica Međunarodnog monetarnog fonda (član XV Statuta Fonda).
 12. **OSIGURANI SLUČAJ** – budući, neizvjestan i nezavisan štetni događaj koji ima za posljedicu nastajanje štete čiju bi nadoknadu mogao zahtijevati korisnik osiguranja u skladu sa ovim Uslovima;
 13. **FRANŠIZA** – dio štete koji prema ugovoru o osiguranju pada na teret osiguranika;
 14. **VOZARINA** – cijena prevoza;
 15. **VOZILO** – motorno vozilo namijenjeno prevozu robe, bilo da je riječ o teretnom vozilu bez prikolice ili sa prikolicom, vučnom auto-vozu, sedlastom tegljaču sa poluprikolicom (prikolica/poluprikolica je sastavni dio vozila). Motorno ili priključno vozilo mora biti registrovano za prevoz robe u skladu sa propisima države u kojoj vlasnik motornog ili priključnog vozila ima sjedište;
 16. **SOPSTVENO VOZILO** – vozilo čiji je vlasnik osiguranik ili vozilo koje je osiguranik iznajmio ili uzeo na lizing na dugi rok, što se potvrđuje odgovarajućim ugovorima;
 17. **TERETNI LIST** – dokaz o sklopljenom ugovoru o prevozu, koji sadrži sve potrebne podatke (o pošiljci, cijeni prevoza i drugim Uslovima prevoza u skladu sa Zakonom o ugovorima o prevozu u drumskom saobraćaju i CMR konvencijom);
 18. **POŠILJKA ROBE** – jedan ili više predmeta i/ili pakovanja/ pojedinačnih paketa koji sadrže ove predmete, za čiju je vrstu i količinu data specifikacija na teretnom listu ili u prodajnom dokumentu ili u otpremnici i koji se pod istim transportnim dokumentom prevoze iz mjesta slanja u odredišno mjesto na osnovu ugovora o prevozu;
 19. **TOVARNI PROSTOR** – prostor u vozilu konstrukcijom predviđen za smještaj robe tokom transporta i uobičajeno odvojen od vozačke kabine;
 20. **HAVARIJSKI KOMESAR** – stručno lice koje preuzima prijavu štete i nepristrasno utvrđuje njeno postojanje i obim;
 21. **VIDLJIVA ŠTETA** – šteta koja je uočljiva dužnom pažnjom pri uobičajenom pregledu prilikom preuzimanja robe na prevoz, odnosno prilikom isporuke;
 22. **DOMAĆI DRUMSKI SAOBRAĆAJ PREVOZ ROBE** koji se od mjesta otpreme do mjesta opredjeljenja obavlja na teritoriji Republike Crne Gore;
 23. **MEĐUNARODNI DRUMSKI SAOBRAĆAJ PREVOZ ROBE** kod kojeg se mjesto otpreme i mjesto odredišta nalaze u različitim državama od kojih je bar jedna potpisnica CMR konvencije;

24. **KONVENCIJA O UGOVORU ZA MEĐUNARODNI PREVOZ ROBE DRUMOM (CMR)** na snazi od 2.7.1961. godine, sa izmjenom i dopunom u vidu protokola od 28.12.1980. godine (u daljem tekstu: **CMR konvencija**);
25. **ZAKON O UGOVORIMA O PREVOZU U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU** (Sl. list CG br. 53/2009 i 36/2013) u daljem tekstu: **Zakon**.

II OSNOVNE ODREDBE



Predmet osiguranja

Član 2.

- (1) Predmet osiguranja je ugovorna odgovornost osiguranika kao drumskog prevoznika u skladu sa odredbama Zakona i CMR konvencije za dokazan potpun ili djelimičan fizički gubitak, oštećenje ili uništenje i zakašnjenje u isporuci robe stvarno preuzete na prevoz uz odgovarajuće prevozne isprave ili ugovor o prevozu i uz naplatu vozarine od trenutka preuzimanja do trenutka isporuke, u obimu i uz pokrića određena odredbama ovih Uslova i onoga što je ugovoreno u polisi.
- (2) Pokriće za zakašnjenje u isporuci robe važi isključivo za robu koja na osnovu pismene prevozničke isprave osiguranik faktički preuzme na prevoz prevoznim sredstvima osiguranim u skladu sa ovim Uslovima.
- Smatra se da postoji zakašnjenje u isporuci kada roba nije isporučena u ugovorenom roku ili ako rok nije ugovoren, kada stvarno trajanje prevoza prelazi vrijeme koje se može razumno priznati jednom urednom prevozniku uzimajući u obzir konkretne okolnosti, a posebno, kod prevoza komadnih pošiljki, vrijeme potrebno za utovar i slaganje čitave pošiljke na uobičajen način.
- Osiguranje se ne odnosi na štetu do koje je došlo usljed prekoračenja roka isporuke, koju su osiguranik ili lice koje radi u njegovo ime mogli da spriječe pridržavajući se carinskih, saobraćajnih i bezbjednosnih propisa.
- Osiguranje u ovom slučaju važi samo ako naručilac prevoza dokaže da je pretrpio finansijski gubitak/štetu zbog kašnjenja robe u isporuci.
- Osiguranje se ne odnosi na ugovornu kaznu koju osiguranik treba da plati naručiocu usljed kašnjenja robe u isporuci.
- (3) Pored odgovornosti za štete iz prethodnih stavova, predmet osiguranja su i sljedeći troškovi:
- 1) Troškovi utvrđivanja uzroka, obima i visine štete koje je osiguranik (prevoznik) snosio troškovi utvrđivanja i procjene štete padaju na teret osiguravača, sem u slučajevima kada se odštetni zahtjev odbije kao neosnovan. Ovi troškovi su sastavni dio odštetnog zahtjeva.
 - 2) Troškovi sporova i pravnih radnji koje je preuzeo osiguranik (prevoznik) u sporazumu sa osiguravačem radi odbrane od neosnovanih ili previsokih zahtjeva imaoca prava u vezi sa nastalom štetom.
 - 3) Stvarni troškovi spašavanja – dokumentovani troškovi eventualnog istovara, pretovara ili utovara na drugo prevozno sredstvo, uskladištenja, sortiranja i slično, u cilju izbjegavanja daljeg oštećenja robe ili smanjenja već nastalih šteta na prevoženoj robi.
- Osiguravač nema obavezu naknade troškova klasifikacije i čišćenja oštećene robe, laboratorijskih ispitivanja, ponovnog pakovanja i slično ukoliko ove radnje nisu u funkciji izbjegavanja daljeg oštećenja robe ili smanjenja već nastalih šteta na robi (ukoliko takvi troškovi ne potpadaju pod troškove spašavanja). Kao troškovi spašavanja priznaju se samo troškovi koji nastanu između mjesta otpreme i mjesta odredišta. Troškovi koji nastanu na mjestu odredišta ne priznaju se kao troškovi spašavanja. Troškovi spašavanja nadoknađuju se iz osiguranja nezavisno od rezultata tj. uspjeha preduzetih mjera, ukoliko su preduzete u skladu s odredbama ugovora o osiguranju, po nalogu osiguravača ili na osnovu date saglasnosti osiguravača.
- 4) Dokumentovani troškovi uklanjanja i prevoza ostataka uništene robe u cilju čišćenja puta po naredbi nadležnih organa vlasti, a sve to u vezi odgovornosti Osiguranika iz stava (1) ovog člana.
- (4) Ukoliko nije posebno ugovoreno upisivanjem odgovarajuće klauzule u polisu osiguranja, predmet osiguranja nisu odgovornost i troškovi u smislu stavova (1) i (3) ovog člana u slučajevima:
- 1) prevoza novih i polovnih vozila i mašina;
 - 2) prevoza duvana, cigareta, alkoholnih pića;
 - 3) prevoza robe u hladnjačama, klimatizovanim vozilima i cistjernama kao i kvar rashladnog sistema;
 - 4) prevoza specijalnih vangabaritnih roba;
 - 5) štete nastale prilikom utovara/istovara na prevozno sredstvo/sa prevoznog sredstva;
 - 6) prevoz robe putem kurirske službe.
- (5) Prema ovim Uslovima, predmet osiguranja nisu odgovornost i troškovi u smislu stavova (1) i (3) ovog člana u slučajevima:
- 1) prevoza koji se obavlja bez ugovora o prevozu ili sa ugovorom o prevozu koji nije zaključen u skladu sa odredbama CMR konvencije odnosno Zakona;
 - 2) prevoza koji nije izvršen kao dio registrovane djelatnosti osiguranika;
 - 3) prevoza gotovog novca, vrijednosnih papira svih vrsta, isprava, kartica za bankomate, kredita za mobilni i dokumenata;
 - 4) prevoza plemenitih metala (kovanih ili nekovanih, prerađenih ili neprerađenih), dragulja, dragog kamenja i proizvoda od plemenitih metala i dragog kamenja;
 - 5) prevoza poštanskih pošiljki u međunarodnom prevozu koji regulišu poštanski propisi i pošiljke brze pošte i paketne distribucije;
 - 6) prevoza već oštećenih stvari;

- 7) prevoza muzejskih i umjetničkih predmeta, numizmatičkih i filatelističkih zbirki, antikviteta, rariteta i sličnih stvari;
 - 8) posmrtnih ostataka;
 - 9) cvijeća;
- (6) Prema ovim Uslovima, predmet osiguranja nije:
- 1) opšta odgovornost iz djelatnosti osiguranika (prevoznika) i
 - 2) odgovornost osiguranika (prevoznika) za štete nastale prema trećim licima: za štete na imovini trećih lica, za štetu usljed smrti/tjelesne povrede/oštećenja zdravlja trećih lica, za štete usljed zagađivanja sredine (ekološke štete).
- (7) Prema ovim Uslovima predmet osiguranja nije odgovornost osiguranika proizašla iz odredaba člana 7. stav 3, člana 11. stav 3, čl. 21, 38. i 40. CMR konvencije i čl. 53, 54. i 65. Zakona.
- (8) Osiguravač nije obavezan da u slučaju kontejnerskog prevoza robe osiguraniku nadoknadi troškove oštećenja na samom kontejneru.
- (9) Osiguravač nije obavezan da osiguraniku nadoknadi troškove oštećenja na transportnoj ambalaži poput paleta, kolica, nosača.

Utvrđivanje odgovornosti

Član 3.

- (1) Osiguravač će nadoknaditi sve iznose koje osiguranik treba da plati u smislu člana 2. ovih Uslova, osim šteta nastalih usljed uzroka navedenih u čl. 7. i 8. ovih Uslova.
- (2) Prema ovim Uslovima osiguranikova odgovornost utvrđuje se prema Zakonu o obligacionim odnosima, Zakonu koji važi u domaćem prevozu i, ako se radi o međunarodnom prevozu, prema odredbama CMR konvencije.
- (3) Osiguravač neće biti u obavezi da nadoknadi štetu ako je ona uzrokovana okolnostima – opštim razlozima koje osiguranika oslobađaju odgovornosti u smislu odredaba Zakona (član 78) i CMR konvencije (član 17. stav 2), tj. usljed:
 - 1) namjerne ili nepažljive radnje lica ovlašćenog da raspolaže robom ili njegovim nalogom koji nije dat kao posljedica greške osiguranika,
 - 2) svojstva ili mane same robe,
 - 3) uzroka koje osiguranik nije mogao predvidjeti, izbjeći ili otkloniti i čije posljedice nije mogao spriječiti.
- (4) Ne postoji obaveza osiguravača da isplati naknadu iz osiguranja, ukoliko se pretpostavlja da je do potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja moglo doći, a naručilac prevoza ne dokaže suprotno, usljed posebnih opasnosti u vezi s jednom od sljedećih činjenica ili za više njih, u smislu čl. 79. i 81. Zakona odnosno člana 17. stav 4. i člana 18. CMR konvencije:
 - 1) upotreba otvorenog vozila nepokrivenog cirađom, ako je upotreba takvog vozila izričito ugovorena i naznačena u teretnom listu;
 - 2) neupotreba ili upotreba loše ambalaže za robu koja je po svojoj prirodi podložna rasturu ili oštećenju ukoliko nije upakovana ili je loše upakovana;
 - 3) manipulacija, utovar, slaganje i istovar robe od strane pošiljaoca ili primaoca odnosno lica koja su radila na tim poslovima po nalogu pošiljaoca ili primaoca;
 - 4) prirodno svojstvo robe zbog kojeg je podložna potpunom ili djelimičnom gubitku ili oštećenju (lomljenje, rđanje, truljenje, kaliranje, štetno dejstvo mraza i toplote, sušenje, curenje, normalan rastur, napad gamadi ili glodara);
 - 5) nedostatak, nepotpunost ili neispravnost oznaka ili brojeva koleta;
 - 6) prevoz živih životinja.
- (5) Da bi se osiguranik (prevoznik) oslobodio odgovornosti za štetu, treba:
 - 1) dokazati postojanje jednog od opštih razloga i uzročnu vezu između opšteg razloga (stav (3) ovog člana) i štete,
 - 2) ukazati na postojanje jedne od posebnih opasnosti (stav (4) ovog člana), pri čemu se uzročna veza pretpostavlja.
- (6) Ne postoji obaveza osiguravača za štetu nastalu na opasnoj robi ako Osiguranik pri preuzimanju te robe na prevoz nije znao niti je mogao znati tačnu prirodu opasnosti koju predstavlja prevoz robe u smislu člana 83. Zakona odnosno člana 22. stav 1) CMR konvencije.

Lica za koja odgovara osiguranik (prevoznik)

Član 4.

- (1) U smislu ovih Uslova, osiguranik (prevoznik) odgovara za činjenje i nečinjenje (propuste) svoga osoblja i svih drugih lica u njegovoj službi čije usluge koristi radi izvršenja prevoza, kao i za svoje sopstveno činjenje ili nečinjenje (propuste) kada ova lica obavljaju svoje dužnosti.



Suma osiguranja, limiti i podlimiti pokrića

Član 5.

- (1) Osiguravač se obavezuje da će nadoknaditi, u okviru ugovorene sume osiguranja navedene u polisi, iznose za štete uzrokovane pojedinačnim štetnim događajem koje je osiguranik prema ovim Uslovima obavezan da plati imaocu prava. Suma osiguranja umanjena za iznos ugovorene franšize je gornja granica osiguravačeve obaveze po jednom osiguranom slučaju i onda kada za štetu odgovara više lica čija je odgovornost pokrivena ovim osiguranjem.
- (2) Nezavisno od broja oštećenih, osiguravačeva nadoknada kod djelimične ili totalne štete ograničena je po jednom štetnom događaju na:
 - 1) 8,33 SDR po kilogramu bruto težine oštećene ili izgubljene robe uvećano za pripadajuće troškove prevoza i carine, ako se prevoz obavlja uz primjenu odredaba CMR konvencije.
 - 2) 7,50 EUR po kilogramu bruto težine oštećene ili izgubljene robe uvećano za pripadajuće troškove prevoza, ako se prevoz obavlja uz primenu odredaba Zakona. Troškovi prevoza i carine se nadoknađuju u potpunosti u slučaju potpunog gubitka, a u slučaju djelimičnog gubitka proporcionalno, u odnosu na gubitak. Naknada navedenih troškova ne može biti veća od 20% fakturisane vrijednosti robe, a ako ne postoji faktura, onda 20% vrijednosti robe u mestu otpreme.
 - 3) U slučaju zakašnjenja u isporuci pošiljke robe, u visini stvarno pretrpljene štete (finansijskog gubitka) korisnika osiguranja na osnovu dokazne dokumentacije, a maksimalno do iznosa ugovorene odnosno fakturisane vozarine, u smislu člana 23. stav 5) CMR konvencije odnosno člana 85. stav 4) Zakona, i ne može se istovremeno isplatiti s nadoknadom za oštećenje ili gubitak stvari.
- (3) Odredbe iz stava (2) ovog člana primjenjuju se i u slučajevima kada je između pošiljaoca i osiguranika ugovoren veći maksimalni iznos za svaki kilogram bruto težine po članu 24. CMR konvencije odnosno članu 85. Zakona ili iznosi od posebnog interesa za pošiljku i isporuku po članu 26. CMR konvencije kao i u slučajevima predviđenim članom 29. CMR konvencije.
- (4) Troškove iz člana 2. stav (3) tačke 1) i 2) osiguravač nadoknađuje i kada oni zajedno sa štetom premašuju iznos maksimalne odgovornosti (limita osiguravača).
- (5) Za troškove spašavanja i uklanjanja robe iz člana 2. stav (3) tačke 3) i 4) ovih Uslova obaveza osiguravača za svaki pojedinačni štetni događaj jesu stvarni i nužni troškovi, maksimalno do iznosa trostruke ugovorene odnosno fakturisane vozarine, a sve to na osnovu dokazne dokumentacije koju je podnio osiguranik (prevoznik). Troškovi spašavanja ne mogu prelaziti vrijednost robe koja se prevozi.
- (6) Visina štete se utvrđuje na sljedeći način:
 - 1) U slučaju potpunog ili djelimičnog fizičkog gubitka pošiljke robe – u visini vrijednosti cijele odnosno izgubljenog dijela pošiljke prema vrijednosti koju je imala na tržištu u trenutku i u mjestu otpreme, uvećano za pripadajuće troškove carine i prevoza a umanjeno za vrijednost ostatka.
 - 2) U slučaju potpunog ili djelimičnog oštećenja pošiljke robe – u visini razlike između tržišne vrijednosti pošiljke koju je imala u neoštećenom stanju u trenutku i u mjestu otpreme i one koju ima u oštećenom stanju, uvećano za pripadajuće troškove carine i prevoza. Ukoliko ne postoji tržišna vrijednost robe, uzima se uobičajena vrijednost robe iste vrste i istog kvaliteta koju je imala na tržištu u trenutku i u mjestu otpreme.
 - 3) Ako se osiguravač i korisnik osiguranja ne mogu u slučaju oštećenja robe dogovoriti o procentu gubitka vrijednosti, iznos naknade iz osiguranja će odgovarati iznosu računa popravke koja je bila neophodna za sanaciju štete koja je posljedica odgovornosti prevoznika. Taj iznos obuhvata: vrijednost novih/polovnih djelova, vrijednost potrošnog materijala i vrijednost obavljenih radova. Visina štete ne može da prekorači limit osiguranja, u skladu sa stavom 2 ovog člana.
- (7) Odredbe iz stavova (1) i (2) ovoga člana primjenjuju se i na najveći kumulativni iznos obaveze osiguravača tokom trajanja osiguranja, koji je posebno naveden u polisi.
- (8) Ako se tokom trajanja osiguranja prema ovim Uslovima promijeni iznos ograničenja odgovornosti prevoznika po kilogramu bruto težine prema pozitivnim propisima, smatraće se da je osiguranje zaključeno na iznose koji su vrijedjeli na dan zaključenja osiguranja prema ovim Uslovima.
- (9) Ako osiguranik želi da za pojedini prevoz pokrije svoju odgovornost i više od sume osiguranja navedene u polisi, uz posebnu saglasnost osiguravača on može zaključiti dopunsko osiguranje za konkretan prevoz i pritom platiti doplatu koju odredi osiguravač.
- (10) Ukoliko su po istoj polisi u prethodnom periodu isplaćeni iznosi koji zajedno sa novoutvrđenim iznosom obaveze premašuju ugovoreni limit pokrića naveden u polisi osiguranja, naknada za taj slučaj utvrđuje se u visini razlike ugovorenog limita i zbiru prethodno isplaćenih iznosa.

Osigurani rizici

Član 6.

- (1) Osiguravač je obavezan da osiguraniku/korisniku prevoza nadoknadi sve iznose koji su osnovani i koje osiguranik treba da plati po osnovu prevozničke odgovornosti, ukoliko je osigurani slučaj nastao kao neposredna posljedica:
 - 1) saobraćajne nezgode prevoznog sredstva;

- 2) požara i/ili eksplozije (osim štete koja je nastala kao posljedica samozapaljenja ili eksplozije same robe);
- 3) provalne krađe, razbojničke krađe i krađe cijelog vozila sa robom dokazana krađa. Ako osiguranik na bilo koji način sazna gdje se nalaze ukradene stvari, dužan je da preduzme sve mjere za njihov povraćaj i bez odlaganja o tome obavijesti osiguravača. Provalna krađa je ukoliko počinitelj provalom, upadom ili nekim drugim načinom savlađivanja većih prepreka uđe u zatvoren i/ili zaključan prostor na prevoznom sredstvu i ukrade robu ili prevozno sredstvo sa tovarom.



Isključene štete

Član 7.

- (1) Iz osiguravajućeg pokriva isključeni su svi odštetni zahtjevi koji nisu uzrokovani nastankom osiguranog slučaja, a kao neposredna posljedica osiguranih rizika u skladu sa ovim Uslovima.
- (2) Prema ovim Uslovima, predmet osiguranja nisu odgovornost i troškovi u smislu člana 2. ovih Uslova u slučajevima:
 - 1) štete uzrokovane okolnostima koje osiguranika oslobađaju odgovornosti u smislu odredaba Zakona i CMR konvencije;
 - 2) prevoza ili opasnosti koji su navedeni u članu 2. stav (4) ovih Uslova, a osiguranik se nije izričito dogovorio sa osiguravačem za njihovo pokrivanje;
 - 3) štete nastale neposredno ili posredno zbog namjernog postupka ili grube nepažnje osiguranika ili njegovog zakonskog zastupnika ili lica za čije postupke odgovara (ova odredba se ne odnosi na vozača i njegovog pratioca ako osiguranik za njihovu namjeru ili grubu nepažnju nije znao i nije ih mogao spriječiti). Pod grubom nepažnjom se podrazumijeva postupanje ili greška pri kojoj bi se nastanak štete morao pretpostaviti ili očekivati i prilikom čega je ugovornik osiguranja ili osiguranik znao, mogao ili trebalo da zna da će takvo postupanje ili greška uzrokovati štetu a da je bez opravdanih razloga smatrao da šteta neće nastati, ili eventualno da je bio saglasan sa nastankom štete, ili da je prema njenom nastanku bio ravnodušan;
 - 4) štete nastale neposredno ili posredno zbog obavljanja prevoza pod dejstvom psihoaktivnih supstanci (alkohola, opojnih droga i sl.) od strane osiguranika ili lica za čije postupke osiguranik odgovara;
 - 5) zbog nedostataka u konstrukciji i lošeg održavanja ili neurednog opsluživanja vozila (utovar robe neispravnim ili nepodobnim sredstvima, utovar robe u vozilo koje nije ispravno ili prikladno).

Pod ispravnim vozilom se podrazumijeva teretno vozilo koje je tehnički ispravno i za koje je izvršen tehnički pregled u rokovima predviđenim propisima države u kojoj je vozilo registrovano i koje ima važeće obavezno osiguranje od auto-odgovornosti. Ako je vozilo prilikom nekog udesa oštećeno, mora postojati potvrda o tehničkom pregledu izvršenom poslije takvog udesa. Pod prikladnim vozilom se podrazumijeva vozilo koje ima potvrdu da je prikladno za transport, da ima prostor za transport robe koje je odijeljeno od vozačke kabine, koje je u dobrom tehničkom stanju i koje je opremljeno svim sredstvima za fiksiranje i čuvanje prevožene robe koja sprečavaju odlivanje, ispadanje ili prevrtanje, sa funkcionalnim sistemom za zaključavanje na dijelu za prevoz robe i sigurnosnim sistemom (ako se ne radi o transportu na otvorenom vozilu). Osiguranik je dužan da dokaže ispravnost i prikladnost vozila ako se to od njega zatraži;
 - 6) štete nastale nakon fizičkog lagerovanja robe u prevoznom sredstvu prije formalnog preuzimanja transporta, u skladu sa CMR konvencijom i Zakonom, u mjestu otpreme ili nakon što je završen transport u mjestu odredišta, ukoliko vozilo nije bilo u zatvorenom prostoru i/ili pod stalnim nadzorom;
 - 7) zahtjeva za isplatu troškova uništenja oštećene robe, osim ukoliko se drugačije ne ugovori;
 - 8) prilikom prevoza stvari čija težina i gabarit prelaze utvrđena ograničenja vozila i puta;
 - 9) štete uzrokovane metodom utovara koji je suprotan nacionalnim propisima ili nije u skladu sa dozvolom nadležnih organa;
 - 10) štete na robi nastale kao posljedica neispunjenja ugovorenog roka prevoza, ako je on kraći nego što je to uobičajeno za takvu vrstu pošiljke na toj relaciji, a do štete je došlo usljed zakašnjenja u isporuci;
 - 11) štete nastale na robi zbog toga što je osiguranik zaključio ugovor o prevozu ali nije preuzeo stvar na prevoz, ili se naručiocu prevoza javio sa zakašnjenjem i time prekršio odredbe ugovora o prevozu, a šteta je nastala na pošiljci prije nego što je osiguranik preuzeo pošiljku.
 - 12) odštete koje je osiguranik isplatio bez odobrenja osiguravača;
 - 13) štete nastale zbog neodgovarajućeg pakovanja ili neispravnog slaganja robe;
 - 14) štete nastale zbog mane ili prirodnih svojstava robe koja je predmet prevoza;
 - 15) više sile;
 - 16) štete nastale zbog isporuke robe neovlašćenom licu tj. licu koje prema teretnom listu ili prema drugoj prevoznoj ispravi nije ovlašćen primalac robe;
 - 17) štete na pošiljkama koje su vlasništvo osiguranika, osiguranikovog supružnika, djece, drugog lica koje s njim živi u zajednici, vozača ili suvozača koji su vršili prevoz;
 - 18) prevoz koji se obavlja za sopstvene potrebe;
 - 19) misteriozni manjak robe, pod kojim se podrazumijeva svaka razlika između količine robe navedene u prevoznom dokumentu i stvarno utvrđenog stanja prilikom predaje primaocu, a koja nije posljedica provalne krađe ili kakvog drugog dokazanog fizičkog gubitka;
 - 20) zastarjela potraživanja osiguravač neće nadoknaditi osiguraniku odštete koje je ovaj isplatio bez saglasnosti osiguravača nakon isteka roka zastarelosti.

- 21) štete nastale kao posljedica sanitarnih, dezinfekcionih i sličnih mjera koje su preduzeli nadležni organi država kroz koje se transport vrši;
- 22) štete nastale kao posljedica radnji državnih vlasti, zarobljavanja, zaplijene ili pokušaja izvršenja tih radnji;
- 23) štete uzrokovane nepridržavanjem osiguranika i/ili njegovog vozača javnopравnih, međunarodnih, nacionalnih ili lokalnih propisa u vrijeme prevoza (nedozvoljeni prevoz, narušavanje embarga, prevoz ilegalaca, nepoštovanje geografskih granica iz dozvole za prevoz, nepoštovanje međunarodnih pravila i akata za prevoz određenih vrsta robe itd);
- 24) štete nastale zbog ratnih rizika ili ratnih operacija i ratu sličnih događaja, bez obzira na to da li je rat objavljen ili nije, zbog sabotaže, štrajka, revolucije, ustanka, građanskih nemira, povrede blokade, konfiskacije, zaplijene i sličnih događaja;
- 25) štete na robi nastale kao direktna ili indirektna posljedica terorističkog akta ili pokušaja sprečavanja odnosno suzbijanja terorističkog akta. Terorističkim aktom smatra se svaki akt koji ugrožava ljudski život, pokretnu odnosno nepokretnu imovinu ili infrastrukturu, i to silom, nasiljem ili prijetnjom, koji je izveden iz političkih, vjerskih, ideoloških i sličnih namjera i ima za cilj da utiče na vladu neke države ili zastraši javnost ili neki njen dio, ili ako ima takvo dejstvo. Terorističkim aktom smatra se akt koji je izveden samostalno, kao i akt koji je izveden u vezi sa bilo kojom organizacijom ili vlašću;
- 26) štete nastale zbog prevoza u otvorenim vozilima robe koja nije podesna za takav prevoz;
- 27) prevoz otvorenim prevoznim sredstvom (bez obzira na to da li je to uobičajeni način prevoza robe), ako dogovor o korišćenju otvorenog prevoznog sredstva nije izričito naveden u prevoznicičkoj ispravi;
- 28) štete pri vuči drugih vozila ili predmeta;
- 29) štete nastale zbog toga što transportni, carinski i drugi dokumenti nedostaju, nedovoljni su, neodgovarajući, izgubljeni ili korišćeni nepravilno, kao i zbog gubitka ili netačnog korišćenja dokumenata navedenih u tovarnom listu;
- 30) za PDV, akcize i ostale troškove koji se duguju u smislu člana 24. stav 4. CMR konvencije i člana 85. stav 2 Zakona;
- 31) nepopunjene rubrike u teretnom listu;
- 32) štete nastale prevozom putevima koji su zabranjeni za korišćenje, prevozom po terenu koji nema asfaltirane puteve, prevozom trajektom čija je propisana nosivost manja od bruto težine vozila;
- 33) štete koje se javljaju u vidu gubitka vozarine i štete koje su na bilo koji način povezane s novčanim kaznama i sl.;
- 34) štete uzrokovane razlikama u načinu brojanja ili mjerenja, izuzev u slučaju kada postoji dokument o zvaničnom mjerenju;
- 35) štete na bilo koji način povezane sa sprovođenjem postupaka u vezi s Carnet TIR-om;
- 36) prirodnih katastrofa (pomjeranja tla, vulkanskih erupcija, poplava, tornada i slično);
- 37) štete nastale zbog nuklearne eksplozije i zračenja radioaktivnih proizvoda ili radioaktivnih otpadaka;
- 38) postojanja odnosno djelovanja atomske energije (probojne radijacije i/ili radioaktivnog zagađenja).
Osiguranje po ovim Uslovima ne pokriva gubitak, oštećenje, odgovornost ili troškove koji su neposredno ili posredno nastali zbog, ili doprinose im, ili proizilaze iz: jonizujućeg zračenja ili kontaminacije radioaktivnošću iz bilo kog nuklearnog goriva ili iz bilo kakvih nuklearnih otpadaka ili sagorijevanja nuklearnog goriva; radioaktivne, toksične, eksplozivne ili kontaminirajuće osobine nuklearne instalacije, reaktora ili drugog nuklearnog uređaja ili njegovog nuklearnog sastavnog dijela; oružja ili uređaja koji koristi atomsko ili nuklearno cijepanje i/ili fuziju ili drugu sličnu reakciju ili radioaktivnu silu ili stvar; radioaktivnih, toksičnih, eksplozivnih ili drugih opasnih kontaminirajućih osobina radioaktivne materije (isključenje ne obuhvata radioaktivne izotope, osim nuklearnog goriva, kada se ti izotopi pripremaju, prevoze, skladište ili koriste u komercijalne, poljoprivredne, medicinske, naučne ili druge miroljubive svrhe); hemijskog, biološkog, biohemijskog ili elektromagnetnog oružja; korišćenja računara, računarskog sistema, računarskog softvera, računarskog virusa, ili procesa ili drugog elektronskog sistema, kao sredstva za stvaranje štete, ili operacija sa njima;
- 39) Osiguravač nema obavezu isplate naknade za štete nastale u međunarodnom drumskom saobraćaju, odnosno za prevoz zaključen u skladu sa odredbama CMR konvencije ukoliko je ugovorom o osiguranju ugovoreno teritorijalno pokriće za Crnu Goru.

Gubitak prava iz osiguranja

Član 8.

- (1) Pod gubitkom prava iz osiguranja podrazumijevaju se okolnosti u kojima je rizik pokriven osiguranjem ali osiguranik usljed neispunjenja ugovorenih ili zakonskih obaveza gubi pravo iz osiguranja, usljed čega ni oštećeno lice/ imalac prava nema pravo naknade štete iz osiguranja.
- (2) Osiguranik gubi prava iz osiguranja:
 - 1) za vrijeme dok vozilom upravlja lice koje nema odgovarajuću vozačku dozvolu za upravljanje tom vrstom vozila. Smatra se da lice nema odgovarajuću vozačku dozvolu kada vozilom upravlja u vrijeme za koje su mu vozačku dozvolu privremeno oduzela ili zadržala nadležna tijela, kao i ako nije produžena po isteku roka važnosti;
 - 2) u slučaju štete koja nastane za vrijeme dok je od prevoznika angažovano lice upravljalo vozilom pod uticajem alkohola, droga ili drugih narkotika. Prema ovim Uslovima, smatra se da je lice pod uticajem alkohola ako se analizom krvi ili drugom metodom mjerenja koncentracije alkohola utvrdi alkohol u krvi veći od zakonom dozvoljene granice ili ako to lice odbije da se podvrgne ispitivanju svoje alkoholisanosti poslije nezgode. Prema ovim Uslovima, smatra se da je lice pod uticajem narkotika ako se stručnim pregledom utvrde znaci poremećenosti zbog upotrebe droge ili drugih narkotika ili ako to lice odbije da se podvrgne ispitivanju uticaja narkotika poslije nezgode;

- 3) u slučaju prekoračenja dozvoljenog vremena za bezbjednu vožnju, ukoliko postoji uzročna veza između štetnog događaja i kršenja propisa;
- 4) u slučaju štete zbog provalne krađe, razbojničke krađe i krađe cijelog vozila sa robom i to:
 - ako vozilo nije bilo parkirano na organizovanom, uređenom i osvijetljenom parkingu pod nadzorom vozača ili njegovog pratioca;
 - ako vozilo nije bilo parkirano u zaključanoj garaži ili ograđenom, zaključanom i osvijetljenom dvorištu ili parkingu sa dvadesetčetvoročasovnim obezbjeđenjem, ukoliko se vozilo ostavlja bez nadzora vozača ili njegovog pratioca;
 - ako vozilo u trenutku nastanka štetnog događaja nije bilo parkirano na organizovanom, uređenom i osvijetljenom parkingu sa dvadesetčetvoročasovnom čuvarskom službom (nadzorom), u slučaju da se prevozi neka od sljedećih vrsta robe: duvan, cigarete, alkoholna pića, auto-gume, računari i računarska oprema, video-oprema, televizori, mobilni telefoni, kozmetički proizvodi, parfemi i sl;
 - ako za vrijeme snabdijevanja vozila gorivom vozač nije sve vrijeme bio u neposrednoj blizini vozila, ako vozilo nije bilo zaključano i pod nadzorom vozača ili njegovog pratioca kada se zaustavljalo u svrhu koja nije utovar, istovar ili točenje goriva;
 - ako poluprikolice za vrijeme parkiranja nisu spojene sa tegljačem;
 - ako kod krađe cijelog vozila sa robom osiguranik prilikom prijave štetnog događaja osiguravaču na uvid i provjeru ne dostavi sve originalne ključeve vozila;
 - ako je vozilo bilo parkirano i napušteno zbog razloga koje nisu povezani sa obavezama koje se odnose na ugovor o transportu ili proističu iz propisa o transportu i zaštiti od nesreće u saobraćaju;
 - ako je vozilo bilo parkirano na mjestu koje se ne nalazi na direktnoj ili uobičajenoj transportnoj trasi između mjesta otpreme i mjesta odredišta;
 - ako je vozilo bilo voženo drumovima koji se ne nalaze na direktnoj ili uobičajenoj transportnoj trasi između mjesta otpreme i mjesta odredišta, a postoji uzročna veza između štetnog događaja i takvog postupka osiguranika/vozača;
 - ako je vozilo bilo parkirano na zabačenom mjestu i/ili na otvorenom saobraćajnom putu u mjestu stanovanja vozača ili na nekom drugom mjestu iz privatnih razloga.
- 5) U slučaju da se pokrićem koje se pruža ovom polisom krše sankcije, zabrane, restrikcije, izvozne i/ili kontrole razmjene koje nameću Evropska unija, Ujedinjeno Kraljevstvo, Ujedinjene nacije ili Sjedinjene Američke Države, obim pokrića koji se pruža ovom polisom biće limitiran do nivoa koji je potreban za izbjegavanje kršenja pomenutih sankcija, zabrana, restrikcija, izvoznih i/ili kontrola razmjene.

Identifikacija prevoznog sredstva

Član 9.

- (1) Osiguranje zaključeno po ovim Uslovima važi samo za prevoz pošiljaka robe izvršen vozilom čija su vrsta, nosivost, registarske oznake i druge identifikacione oznake (broj šasije itd.) upisane u polisnu osiguranja ili njen prilog.
- (2) Osiguranje se može odnositi i isključivo na kombinacije vozila gdje je u polisu naveden sedlasti tegljač, a u prilogu polise spisak poluprikolica koje sedlasti tegljač može da vuče.
- (3) Osiguranje se odnosi i na prevoz drugim vozilom istog tipa koje osiguranik koristi umjesto prevoznog sredstva koje u vrijeme transporta nije u voznom stanju ili se nalazi na popravci, ali uz blagovremenu prijavu i priložene dokaze.
- (4) U slučaju ulaska novih vozila u osiguranikov vozni park, pokrće se za njih pruža od trenutka kada se takva vozila posebno prijave u osiguranje, kada se i za njih dostavi neophodna dokumentacija (kopije saobraćajnih dozvola) i kada se uključe u obračun premije u skladu s odredbama ovih Uslova i/ili sistema premija za ovu vrstu osiguranja.



Vrijeme trajanja osiguranja

Član 10.

- (1) Osiguravač je u obavezi samo ako osigurani slučaj nastane za vrijeme trajanja osiguranja.
- (2) Osigurani slučaj koji je nastao za vrijeme trajanja osiguranja, a čiji je uzrok nastao u vrijeme koje je prethodilo zaključenju ugovora o osiguranju ili u vrijeme kada je osiguranje prekinuto, pokriven je osiguranjem samo ako ugovorniku osiguranja ili osiguraniku do početka osiguranja ili ponovnog početka osiguranja nije bio poznat ili nije mogao biti poznat uzrok zbog koga je nastao osigurani slučaj.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 11.

- (1) Ugovor o osiguranju je zaključen kada ugovornik osiguranja i osiguravač potpišu polisnu osiguranja. Ovi Uslovi zajedno sa polisom osiguranja i svim njenim prilogima čine ugovor o osiguranju.

- (2) U slučaju neslaganja neke odredbe ovih Uslova i neke odredbe polise primijeniće se odredba polise, a u slučaju neslaganja neke štampane odredbe polise i neke njene rukopisne odredbe primijeniće se rukopisna odredba polise.
- (3) Osiguranje prema ovim Uslovima zaključuje se na period od jedne godine, ako se ne ugovori drugačije.
- (4) Obaveza osiguravača iz osiguranja počinje, ako se ne ugovori drugačije, po isteku dvadeset četvrtog časa dana koji je u polisi označen kao početak osiguranja, ukoliko je do tog dana plaćena premija, a inače po isteku dvadeset četvrtog časa dana uplate premije.
- (5) Ako je ugovoreno plaćanje premije u određenim rokovima, obaveza osiguravača počinje po isteku dvadeset četvrtog časa dana koji je u polisi osiguranja označen kao početak trajanja osiguranja ako je do tada plaćena prva rata premije, a inače po isteku dvadeset četvrtog časa dana kada je plaćena prva rata premije.
- (6) Obaveza osiguravača prestaje istekom dvadeset četvrtog časa dana koji je u polisi označen kao dan isteka osiguranja.
- (7) Ugovor o osiguranju prestaje da proizvodi pravno dejstvo u sljedećim situacijama:
 - 1) pismenom saglasnošću objiju ugovornih strana, sa rokom naznačenim na toj saglasnosti (sporazumni raskid ugovora o osiguranju);
 - 2) odjavom, otuđenjem, uništenjem, tehničkom neispravnošću vozila ili prestankom obavljanja prevoznike djelatnosti. Ugovor o osiguranju prestaje u 24.00 sata dana prijema obrazloženog i dokumentovanog pismenog zahtjeva ugovornika osiguranja;
 - 3) ako ugovornik osiguranja premiju osiguranja koja je dospjela na naplatu ne plati po dospelosti, niti to učini drugo zainteresovano lice, ugovor o osiguranju prestaje po isteku roka od 30 dana od dana kada je ugovorniku osiguranja uručena opomena za plaćanje premije sa obavještenjem o dospelosti premije, s tim što taj rok ne može isteći prije nego što protekne 30 dana od dana dospelosti premije osiguranja na plaćanje.
- (8) U slučaju raskida ugovora o osiguranju ili prestanka njegovog dejstva prije isteka roka na koji je zaključen, osiguravač će stornirati neiskorišćeni dio premije osiguranja tako što će obračunati stvarnu premiju po principu pro-rata temporis (obračun premije prema broju dana osiguranja).
- (9) Ukoliko je do dana prestanka ugovora o osiguranju nastao osigurani slučaj, osiguravač ima pravo da zadrži cijelu godišnju premiju.

Period pokrića

Član 12.

- (1) Ovim osiguranjem pokrivena je odgovornost osiguranika tokom perioda pokrića, pod kojim se podrazumijeva period od momenta preuzimanja robe od pošiljaoca do momenta njene predaje primaocu.
- (2) Ako pošiljalac utovaruje robu u prevozno sredstvo osiguranika, momentom preuzimanja robe smatra se završetak utovara cijele pošiljke.
- (3) Ako primalac istovaruje robu sa prevoznog sredstva osiguranika, momentom predaje robe smatra se početak istovara pošiljke.
- (4) Ukoliko robu utovaruju odnosno istovaruju radnici i tehnička sredstva osiguranika ili neka druga lica po njegovom nalogu, moment preuzimanja odnosno predaje robe su početak utovara odnosno završetak istovara.
Ovaj rizik može biti pokriven samo ukoliko se to posebno ugovori Klausulom GOM CMR 6 Utovar na prevozno sredstvo/istovar sa prevoznog sredstva.
- (5) Predajom pošiljke na čuvanje javnom skladištu ili drugom licu, kada to objektivne okolnosti zahtijevaju, ovo osiguranje se prekida za sve vrijeme trajanja uskladištenja.

Obaveze osiguranika

Član 13.

- (1) Osiguranik (prevoznik) je obavezan da prilikom zaključenja ugovora o osiguranju osiguravaču pruži podatke o prevoznom sredstvu (vrsta i namjena vozila (cistijerna/hladnjača, prevoz automobila), nosivost i registarske oznake), koji se unose u polisu osiguranja.
- (2) Svaku promjenu podataka o prevoznom sredstvu osiguranik (prevoznik) je obavezan da odmah pismeno prijavi osiguravaču, a osiguravač će o prijavljenoj promjeni izdati aneks uz polisu osiguranja.
- (3) Osiguranik (prevoznik) je obavezan da s pažnjom savjesnog privrednika vodi računa o sljedećem:
 - 1) da svaki angažovani vozač posjeduje vozačku dozvolu koja važi u svim državama kroz koje prolazi, za kategoriju u koju spada dotično vozilo i da, u slučaju prevoza opasne robe, bude osposobljen i da posjeduje ovlaštenje za takav prevoz;
 - 2) ako zaposli novog vozača, da obezbijedi da sa njim putuje iskusen pratilac;
 - 3) u međunarodnom prevozu, o poziciji vozila mora se redovno izvještavati dispečer ukoliko nema satelitskog praćenja vozila, kao i o svakom neplaniranom zaustavljanju usljed bilo kakvih okolnosti;
 - 4) da je vozač vozila u dobrom fizičkom i psihičkom stanju radi bezbjednog obavljanja planiranog prevoza;
 - 5) da je vozač upoznat sa nalogom za utovar i da je provjereno da li ga razumije, kao i da bude siguran da vozač prati instrukcije iz naloga;

- 6) da se vozilo sa opremom i priborom nalazi u stanju koje obezbjeđuje siguran rad i bezbjednost za saobraćaj i da je pored toga osposobljeno i opremljeno za prijem i prevoz odgovarajuće robe;
 - 7) da neprekidno kontroliše tehničko stanje prevoznog sredstva u eksploataciji;
 - 8) da vodi urednu dokumentaciju o svakom prevoznom sredstvu kao i da nastale tehničke nedostatke odmah otkloni;
 - 9) da ima jasno definisane protokole i procedure za provjeru vozila i redovne kontrole Uslova pod kojima se roba prevozi;
 - 10) da preuzima sve mjere nadzora i obezbjeđenja utovarenog prevoznog sredstva pri izvršavanju carinskih obaveza i čekanju na istovar, a posebno da su za potrebe prekida vožnje tačno odabrana mjesta za pauze, tj. mjesta za koje ima pouzdane informacije da su bezbjedna (npr. IRU lista parkinga).
- (4) Osiguranik je prije utovara obavezan :
- 1) da se prijavi kod pošiljaoca (prijava dolaska);
 - 2) da poštuje sva uputstva za kretanje u prostoru pošiljaoca;
 - 3) da postavi i pripremi vozilo za utovar prema uputstvima pošiljaoca;
 - 4) da vodi i kontroliše postupak utovara (kontrola količine, pravilnost utovara i slaganja robe, primjernost pakovanja);
 - 5) da obezbijedi robu na vozilu (vezivanje, fiksiranje, sidrenje itd.);
 - 6) da zatvori prostor za utovar i pripremi vozilo za vožnju;
 - 7) da sprovede količinsko i kvalitativno preuzimanje robe i to potvrdi svojim potpisom na teretnom listu;
 - 8) da pošiljaocu skrene pažnju na greške u pakovanju ili slaganju, ili na druge vidljive nedostatke na robi, da zatraži otklanjanje tih grešaka ili da odbije preuzimanje robe koje ne zadovoljava uslove ili norme. Ukoliko pošiljalac ne uzme u obzir njegove zahtjeve za otklanjanje grešaka, osiguranik mora o tome obavijestiti nalogodavca prije napuštanja mjesta otpreme. Ukoliko nalogodavac insistira na izvođenju prevoza, vozač mora upisati svoje rezervacije u teretni list i tražiti potpis/ovjeru pošiljaoca;
 - 9) da izričito zatraži da pošiljalac potpiše pismeni nalog da se dogovoreni transport obavi u otvorenom teretnom vozilu;
 - 10) da navede napomenu u teretnom listu ili nekom drugom transportnom dokumentu ukoliko nije bio prisutan ili ukoliko nije mogao da prekontroliše stanje poslate pošiljke, kao i broj utovarenih jedinica ili paketa koji se navodi u prapratnoj dokumentaciji;
 - 11) da, ako se na prevoz prima oštećena stvar, to konstatuje zajedno sa pošiljaocem ili da ovaj podatak unese u teretni list.
- (5) Osiguranik je obavezan da tokom vožnje:
- 1) poštuje sve propise: saobraćajne, o trajanju vožnje i odmora;
 - 2) u vrijeme odmora provjerava stanje i stabilnost robe i stanje i stabilnost vozila.



Obaveze osiguranika nakon nastanka osiguranog slučaja

Član 14.

- (1) Osiguranik je dužan da obavijesti osiguravača o nastanku osiguranog slučaja i o podnesenom zahtjevu za naknadu štete najkasnije u roku od tri dana od saznanja i da postupi po njegovim uputstvima.
- (2) Osiguranik ili lice koje je on ovlastio mora svaku vidljivu štetu koja je prema ovim Uslovima pokrivena osiguranjem prije nje predaje fotografisati i zapisnički utvrditi na uobičajen način zajedno s korisnikom prevoza i/ili primaocem. Ako se vozač ne slaže sa konstatacijama, dužan je da o tome odmah obavijesti prevoznika (špeditera) i vlasnika robe.
- (3) Osiguranik ne smije da promijeni stanje oštećene robe do dolaska predstavnika osiguravača i/ili havarijskog komesara ili da na drugi način onemogući uvid u štetu.
- (4) Osiguranik (prevoznik) je obavezan da preduzme sve razumne i neophodne mjere u cilju sprečavanja nastanka štete, a ukoliko je ona nastala, sve neophodne mjere u cilju smanjenja odnosno sprečavanja daljeg uvećavanja štete.
- (5) Osiguranik je dužan da obavijesti osiguravača i onda kada zahtjev za naknadu štete protiv njega bude pokrenut preko suda, kada bude stavljen u pritvor i kada bude poveljen postupak za osiguranje dokaza.
- (6) Ako je sproveden uvid, podignuta optužnica ili donesena odluka o kaznenom postupku, osiguranik je dužan o tome odmah obavijestiti osiguravača, pa i onda kada je već prijavio nastanak štetnog događaja. Takođe je dužan da dostavi nalaz mjero-davnog tijela u vezi s nastalim štetnim događajem.
- (7) Kod nastanka osiguranog slučaja, ako se radi o provalnoj krađi, otimačini ili drugom krivičnom djelu, osiguranik je obavezan da bez odlaganja takav slučaj prijavi policiji.
- (8) Osiguranik nije ovlašćen da se bez prethodne saglasnosti osiguravača izjašnjava o zahtjevu za naknadu štete, a posebno da ga prizna potpuno ili djelimično, da se o zahtjevu o naknadi štete nagodi ili da izvrši isplatu, osim ako se prema činjeničnom stanju nije moglo odbiti priznanje, nagodba ili isplata a da se time ne učini očigledna nepravda. Ako je osiguranik u zabludi smatrao da postoji njegova odgovornost ili da su ispravno utvrđene činjenice, to ga neće opravdati.
- (9) Osiguranik mora da prije eventualnog priznanja svoje obaveze zatraži saglasnost osiguravača i da se pridržava uputstava koja u vezi sa tim dobije od osiguravača. Gornja odredba primjenjivaće se i kada je odgovornost osiguranika utvrđena i u sudskom sporu o kojem osiguranik nije blagovremeno obavijestio osiguravača, čime je onemogućio miješanje u spor i uticanje na ishod spora.
- (10) Ako oštećeni podnese tužbu za naknadu štete protiv osiguranika, osiguranik je dužan da dostavi osiguravaču sudski poziv ili tužbu i sve spise u vezi sa štetnim događajem i zahtjevom za naknadu štete kao i da vođenje spora prepusti osiguravaču.

- (11) Ako se osiguranik protivi predlogu osiguravača da se zahtjev za naknadu štete riješi nagodbom, osiguravač nije dužan da plati višak naknade, kamata i troškova koji su zbog toga nastali.
- (12) Ako se oštećeni direktno obrati osiguravaču sa zahtjevom za naknadu štete, osiguranik je dužan da osiguravaču pruži sve dokaze i podatke kojima raspolaže, a koji su nužni za utvrđivanje odgovornosti za učinjenu štetu i za ocjenu osnovanosti zahtjeva, obima i visine štete.
- (13) Ako se osiguranik ne drži obaveza iz ovog člana, snosiće štetne posljedice koje zbog toga nastanu, osim ako bi one nastale i da se držao obaveza.

Obaveze osiguravača nakon zahtjeva korisnika osiguranja

Član 15.

- (1) U vezi sa zahtjevom za naknadu štete koji podnese imalac prava, osiguravač je u obavezi da:
 - 1) zajedno s osiguranikom preduzme odbranu od neosnovanih ili pretjeranih zahtjeva za naknadu štete (Pravna zaštita član 16);
 - 2) udovolji osnovanim zahtjevima za naknadu štete (Naknada štete – član 17);
 - 3) nadoknadi troškove sudskog postupka (Naknada troškova štete član 18).

Pravna zaštita

Član 16.

- (1) Obaveza osiguravača u pružanju pravne zaštite obuhvata:
 - 1) ispitivanje osiguranikove odgovornosti za nastalu štetu;
 - 2) vođenje spora u osiguranikovo ime ako oštećeni ostvaruje pravo na naknadu štete u parničnom postupku;
 - 3) davanje u osiguranikovo ime svih izjava koje smatra korisnim za zadovoljenje ili odbranu od neosnovanog ili pretjeranog zahtjeva za naknadu štete.
- (2) Uz saglasnost i uputstva osiguravača vođenje spora se može povjeriti osiguraniku, koji je tada dužan da se drži uputstava i naloga osiguravača u pogledu vođenja postupka u parnici.
- (3) Osiguravač može preuzeti vođenje parnice ili stupiti na mjesto osiguranika.
- (4) Osiguravač je ovlašten da odbije vođenje spora ili da prepusti vođenje spora osiguraniku ako ocijeni da nema više mjesta za pružanje pravne zaštite s obzirom na odnos iznosa zahtjeva za naknadu štete i iznosa sume osiguranja.
- (5) Ako osiguravač na ime naknade štete isplati sumu osiguranja prije pokretanja spora, prestaje i njegova obaveza pravne zaštite.



Naknada štete

Član 17.

- (1) Nakon utvrđivanja postojanja odgovornosti osiguranika (prevoznika), obaveze za naknadu iz osiguranja i njenog iznosa, osiguravač je dužan da u roku od 14 dana od dana prijema zahtjeva sa svim potrebnim dokumentima i dokazima isplati naknadu iz osiguranja osiguraniku (prevozniku) ili podnosiocu odštetnog zahtjeva.
- (2) Naknada iz osiguranja obračunava se i isplaćuje u domicilnoj valuti prema mjestu plaćanja naknade.
- (3) Kada elementi koji služe za osnovu obračuna naknade nisu izraženi u valuti države u kojoj se traži plaćanje, obračun se vrši prema dnevnom kursu i mjestu plaćanja naknade, saglasno članu 27. stav 2. CMR konvencije.
- (4) Osiguravač isplaćuje naknadu iz osiguranja na osnovu:
 - 1) priznanja koje je dao ili odobrio;
 - 2) nagodbe koju je zaključio ili odobrio;
 - 3) sudske odluke.
- (5) Osiguravač je ovlašten da na ime naknade osiguraniku isplati dio ili cijelu sumu osiguranja, pa se u tom slučaju oslobađa svih obaveza i postupaka u vezi s osiguranim slučajem.
- (6) Osiguravač saraduje u deponovanju radi osiguranja naknade štete u skladu sa zakonskim propisima ili sudskom odlukom, i to najviše do iznosa njegove obaveze za naknadu štete.
- (7) Visina i tip franšize određeni su u ovim Uslovima i polisi, primjenjuju se po jednom štetnom događaju uzimajući u obzir limit i podlimate pokrića u smislu člana 5. ovih Uslova.
Obračunata šteta umanjuje se za učešće osiguranika u šteti u visini od 10%, min 50,00 EUR, ukoliko se ne ugovori drugačije ugovaranjem odgovarajuće klauzule.
- (8) Ako se ukupan obim i visina štete ne mogu utvrditi u razumnom roku, osiguravač je obavezan da na pismeni zahtjev oštećenog isplati iznos nespornog dijela svoje obaveze kao avans iznosa štete koji će naknadno biti utvrđen kao konačan.
- (9) U slučaju nastanka štete premija za cio period osiguranja dospijeva na naplatu odmah, bez obzira na to kako je bilo ugovoreno plaćanje mjesečno, kvartalno ili u cjelosti.

- (10) Ako po jednom štetnom događaju ima više oštećenih, nastale štete se bez obzira na broj oštećenih i/ili teretnih listova za jedan prevoz nadoknađuju proporcionalno udjelu njihovih zahtjeva ako svi zahtjevi prelaze limit naknade iz osiguranja zaključenog prema ovim Uslovima.
- (11) Osiguravač nije u obavezi da likvidira nijedan odštetni zahtjev ako uz ostalu traženu dokumentaciju nije priložena vjerodostojna pismena isprava o preuzimanju pošiljke na prevoz (teretni list).
- (12) Kod rizika krađe cijelog vozila s robom, osigurani slučaj nastaje po isteku roka od 30 dana od kada je vozilo s robom ukradeno, uz dokaz da nije pronađeno.

Nadoknada troškova sudskog postupka

Član 18.

- (1) Osiguravač pokriva sve troškove parničnog postupka ako sam vodi spor ili ako je dao saglasnost osiguraniku na vođenje spora, pa i onda kada zahtjev za naknadu štete nije bio osnovan.
- (2) Osiguravač plaća troškove braniocu u kaznenom postupku pokrenutom protiv osiguranika zbog događaja koji bi mogao imati za posljedicu podnošenje zahtjeva za naknadu štete po osnovu odgovornosti pokrivena ovim osiguranjem, i to samo ako je obaviješten o izboru branioca i ako je prihvatio da plaća troškove. Troškove kaznenog postupka i troškove zastupanja oštećenog osiguravač ne nadoknađuje.
- (3) Isplatom osigurane sume osiguravač se oslobađa daljih davanja na ime naknade i troškova po jednom osiguranom slučaju.

Neposredni zahtjev korisnika osiguranja

Član 19.

- (1) Ako oštećeno lice zahtjev ili tužbu za naknadu štete podnese samo osiguravaču, osiguravač će o tome obavijestiti osiguranika i pozvati ga da pruži sve potrebne podatke kako bi sam preduzeo mjere za zaštitu svojih interesa.
- (2) Ako u slučaju iz prethodnog stava osiguravač odluči da isplati naknadu oštećenom u potpunosti ili djelimično, dužan je da o tome obavijesti osiguranika.
- (3) Oštećeni može zahtijevati direktno od osiguravača naknadu štete za koju odgovara osiguranik, ali najviše do iznosa obaveze osiguravača.



Premija osiguranja

Član 20.

- (1) Za osiguranje prema ovim Uslovima može se ugovoriti:
 - 1) fiksna godišnja premija po jednom vozilu u visini navedenoj u polisi, uvećana za pripadajući iznos poreza ili drugog sličnog davanja ako su taj porez ili davanje predviđeni zakonskim odredbama. Ova premija se odnosi na sopstvena vozila osiguranika;
 - 2) godišnja premija, u slučaju ugovaranja osiguranja sa kurirskom službom (Klauzula GOM CMR 11 Ugovaranje osiguranja sa kurirskom službom).
- (2) U slučaju povećanja broja vozila primjenjivaće se korekcija premije u skladu s odredbama premijskog sistema za ovu vrstu osiguranja uz primjenu pro-rata temporis.

Bonus/malus

Član 21.

- (1) Prilikom obnove osiguranja, a na osnovu ostvarenog rezultata osiguranika, određuje se stepen umanjenja premije – bonus, odnosno stepen uvećanja premije – malus.



Dokumentovanje odštetnog zahtjeva

Član 22.

- (1) Osiguranik je u obavezi da zahtjev za naknadu štete koji je primio od imaooca prava odmah dostavi osiguravaču i da mu priloži sva dokumenta potrebna za likvidaciju štete, i to:
 - 1) odštetni zahtjev imaooca prava sa specifikacijom i obrazloženjem;
 - 2) prijavu štete (na propisanom obrascu osiguravača);

- 3) originalnu prevoznu ispravu (prevoznikov ili primaočev primjerak na kojem je primalac potvrdio prijem robe, ako je prijem izvršen) ili, izuzetno, njenu kopiju, uz izjavu osiguranika da će na zahtjev osiguravača naknadno pribaviti original;
 - 4) nalog za utovar u kome su navedene posebne napomene za obavljanje prevoza od strane pošiljaoca;
 - 5) specifikaciju robe kod zbirnih pošiljki;
 - 6) fakturu, otpremnicu, carinsku deklaraciju ili drugi dokument/dokaz o vrijednosti pošiljke i iznosu troškova;
 - 7) izvod iz tahografa o funkcionisanju vozila i aktivnosti vozača za cijelo putovanje na kojem je došlo do štetnog događaja;
 - 8) termotraku – izvod iz termokinga;
 - 9) fakturu ili drugi dokument o iznosu vozarine;
 - 10) carinsku dokumentaciju;
 - 11) zapisnik komisije o utvrđivanju štete, sačinjen između prevoznika i primaoca u originalu, u mjestu odredišta, sa potpisom primaoca robe i osiguranika, odnosno zapisnik angažovanog predstavnika iz odgovarajuće branše ili havarijskog komesara;
 - 12) originalne račune izvršenih usluga u cilju spašavanja robe od daljeg oštećenja ili drugih preduzetih mjera;
 - 13) izjave vozača ili suvozača vozila osiguranika o nastanku štete, njenim uzrocima i obimu;
 - 14) zapisnik policije ili drugog nadležnog organa ukoliko su bili na uviđaju, a posebno u slučaju saobraćajne nezgode, eksplozije/požara i krađe;
 - 15) dokaze na osnovu kojih se može utvrditi postojanje odnosno nepostojanje odgovornosti osiguranika za nastalu štetu u smislu odredaba ovih Uslova;
 - 16) ostala dokumenta i dokaze koje bi osiguravač mogao zatražiti u toku postupka likvidacije štete.
- (2) Nijedan odštetni zahtjev neće se likvidirati bez priložene pismene isprave o preuzimanju pošiljke na prevoz (teretni list).
 - (3) Izuzetno, u slučajevima kada osiguranik iz objektivnih razloga nije u mogućnosti da uz odštetni zahtjev priloži i originalnu prevoznu ispravu jer je naručilac prevoza/imalac prava raspolaganja robom nije dostavio ili je odbio da to učini, osiguranik će dati odgovarajuću izjavu u tom smislu i priložiti fotokopiju ili svoj primjerak prevozne isprave, ali uz obavezu da originalnu ispravu, tj. onu koja je pratila robu, ipak pribavi ukoliko to osiguravač bude izričito zahtijevao u određenom momentu.

Zabrana netačnog prikazivanja sadržaja ovih uslova korisnicima prevoza

Član 23.

- (1) Ovim Uslovima pokrivena je samo odgovornost drumskog vozača za štete na robu koju je preuzeo na prevoz.
- (2) Osiguranik je obavezan da na odgovarajući način, u skladu s trgovačkim običajima, vlasniku pošiljke da na znanje da ovim Uslovima nije osigurana i sama pošiljka, tj. da prema ovim Uslovima nije zaključeno osiguranje robe u prevozu (kargo osiguranje).
- (3) Ako osiguranik postupi suprotno odredbi iz prethodnog stava i vlasnika pošiljke dovede u zabludu da je ovim Uslovima osigurana i pošiljka, osiguranik odgovara vlasniku pošiljke za sve obaveze koje nastanu iz takvog odnosa.

Teritorijalno važenje osiguranja

Član 24.

- (1) Ako je ugovoreno osiguranje od odgovornosti prevoznika u domaćem prevozu, osiguravajuće pokrivanje odnosi se samo na osigurane slučajeve do kojih dođe na teritoriji Republike Crne Gore.
- (2) Ako je ugovoreno osiguranje od odgovornosti prevoznika u međunarodnom prevozu, osiguravajuće pokrivanje odnosi se samo na osigurane slučajeve do kojih dođe na teritoriji evropskih zemalja i evropskog dijela evroazijskih zemalja.
- (3) Ako se posebno ugovori Klausula GOM CMR 9 – Teritorijalno proširenje pokrivanja, osiguranje se u skladu sa ovim Uslovima proširuje i na međunarodni prevoz koji se obavlja na teritoriji azijskog dijela Turske i bivših članica SSSR iz azijskog regiona.
- (4) Pokrivanje koje je prema ovim Uslovima zaključeno za osiguranje odgovornosti drumskog vozača za štete na robu primljenoj u međunarodnom prevozu automatski pokriva i osiguranje drumskog vozača za štete na robu primljenoj u domaćem prevozu.

Promjena vlasnika vozila uključenog u osiguranje prema ovim uslovima

Član 25.

- (1) U slučaju otuđenja vozila iz osiguranja zaključenog prema ovim Uslovima, prava iz polise se ne prenose na novog vlasnika, osim ako se ne ugovori drugačije.
- (2) Ugovornik osiguranja ima pravo na povraćaj premije po sistemu pro-rata temporis za neiskorišćeno vrijeme trajanja osiguranja, pod Uslovom da po polisi zaključenoj prema ovim Uslovima nije imao štetnih događaja.



III. ZAVRŠNE ODREDBE

Prenos prava i obaveza

Član 26.

- (1) Prenos prava i obaveza iz ugovora o osiguranju može se izvršiti jedino uz izričitu pismenu saglasnost osiguravača.

Primjena ovih uslova

Član 27.

- (1) Ugovorne strane smatraju mjerodavnim za međusobne odnose samo ono što je sadržano u ovim Uslovima.
- (2) Ugovorne strane smatraju da usmeni dogovori koji nisu u skladu sa odredbama ovih Uslova, ili su u suprotnosti sa njima, nisu mjerodavni za međusobne odnose, osim ako nisu sastavljeni u pismenom obliku kao dodatak polisi, pod uslovom da su taj dodatak potpisale obe ugovorne strane.
- (3) Za sve ono što nije uređeno odredbama ovih Uslova a značajno je za međusobne odnose ugovornih strana, na odgovarajući način primenjuju se propisi Republike Crne Gore koji regulišu materiju koja je predmet ovoga osiguranja odnosno, ako se radi o međunarodnom prevozu, i odredbe Konvencije o ugovoru za međunarodni prevoz robe u drumskom saobraćaju (CMR).

Regresno pravo

Član 28.

- (1) Isplatom naknade iz osiguranja za nastalu štetu i troškove sva prava koja je osiguranik imao prema licima odgovornim za njeno nastajanje prelaze na osiguravača, do visine isplaćenog iznosa.
- (2) Osiguranik je dužan da blagovremeno preduzme sve mjere potrebne za obezbjeđenje regresnog prava prema licima odgovornim za štetu i troškove.
- (3) Ukoliko usljed grube nemarnosti osiguranika osiguravač bude u nemogućnosti da ostvari regresno pravo prema licu odgovornom za štetu, osiguravač ima pravo da smanji (ili ne isplati u cjelosti) naknadu iz osiguranja, srazmjerno visini iznosa nestvarenog regresnog prava.

Promjena adrese

Član 29.

- (1) Ugovornik osiguranja odnosno osiguranik dužan je da osiguravača na jedan od uobičajenih načina obavijesti o promjeni naziva i sjedišta najkasnije u roku od 15 dana od dana nastale promjene.
- (2) Ako ugovornik osiguranja odnosno osiguranik ne postupi po obavezi iz prethodnog stava, smatraće se da je uredno obaviješten ako mu osiguravač preporučeno pismeno pošalje na naziv i adresu iz zaključenog ugovora o osiguranju.

Rješavanje spora

Član 30.

- (1) Sporove prema ovim Uslovima stranke će rješavati dogovorom, putem arbitraže ili sudskim putem. U slučaju postupka pred sudom, nadležnost suda određuje se prema sjedištu osiguravača.

Klauzule CMR

Član 31.

- (1) Ukoliko se posebno ugovori i plati dodatna premija, sastavni dio i prilog ovih Uslova čine:
 - Klauzula GOM CMR 1 Prevoz novih i polovnih vozila i mašina;
 - Klauzula GOM CMR 2 Prevoz duvana, cigareta, alkoholnih pića;
 - Klauzula GOM CMR 3 Osiguranje hladnjača, klimatizovanih vozila i cisterni;
 - Klauzula GOM CMR 4 Kvar rashladnog sistema;
 - Klauzula GOM CMR 5 Specijalni vangabaritni prevoz;
 - Klauzula GOM CMR 6 Utovar na prevozno sredstvo/ istovar sa prevoznog sredstva;
 - Klauzula GOM CMR 7 Ukidanje obavezne franšize;

- Klausula GOM CMR 8 Osiguranje od svih rizika;
- Klausula GOM CMR 9 Teritorijalno proširenje pokrića;
- Klausula GOM CMR 10 Osiguranje troškova uništenja oštećene robe;
- Klausula GOM CMR 11 Ugovaranje osiguranja sa kurirskom službom.

Datum početka primjene: 01.08.2016.